

(EFFEKTUS: BOMBA LE-FÖL)

(Rádiójáték)

FÜLÖP GÁBOR

(Meztelen láb szalad a homokon. Gondtalan női kacaj. Hullámverés. Férfikacaj. Meztelen láb szalad a homokon. Katonabakancsok hangja a köveken. Egyhangú, fegyvercsörgéssel kísért menetelés. Lassan leblendelni.)

I.:

(tárgyilagos, elbeszélő hangon) Egyszer betérem egy kocsmába. Ittunk. Sokat. Ki-be jártak az emberek. Éjfél már rég elmúlt, amikor hirtelen bekerült a kocsmába egy tehen. Talán valaki hülyéskedni akart ezzel: Mindenki röhögött. Dugókkal dobálták a tehenet, aztán üres poharakkal, végül székekkel böködték. Az álmából riasztott állat eleinte tehetetlenül bóklászott a kocsmában, aztán egyre inkább megzavarodva és mind gyámoltalanabbá válva földöntött egy asztalt. Mindenki röhögött. Aztán az emberek megvadultak. Nem tudom, ki bökte először bicskáját a tehenbe. Amint kifröccsent a vére és az állat kimeresztett szemmel üvöltetni kezdett, rengeteg bicska mártózott meg a tehenben, s egyre több lett a vér és egyre több a jókedv.

(Kiskocsmai mulatós-zene, röhögés, üvegcsörömpölés, kétségbeesett tehenbögés, asztaldöngetés. Az asztaldöngetés hangja lassan kivá-

lik, ritmusa egyre gyorsabb lesz, dobpergésbe megy át, majd hirtelen elvágvá — csend.)

I.: A tehén néhány perc alatt kimúlt, és elcsendesedett a vértócsa közepén. Ekkor a vendégek letörölték a vért bicskájukról, összecsuhták a bicskát, kifizették számlájukat, és lassan hazaszállingóztak.

(„Bécsi” hangulatot idéző bálterem. A Kék Duna keringő, kacaj, hangzavar, tánc.)

(Hirtelen félbeszakad. Csend.)

(Katonabakancsok hangja a köveken.)

(Bálterem ismét. A Kék Duna keringő befejeződik, nevetés, taps, újabb valcer kezdete, lassan leblendelni.)

(Koccintás.)

HEINRICH: *(kifulladtan)* Hát, öregem, rég forogtam ennyit! Olyan az egész, mint egy álom.

BEB: Ring!

HEINRICH: Mi?

BEB: Ring! Ring: ringlispil!

(Bálterem. Irreális zenebona, kacagás, koccintás, vásári verklizene, amely végül elnyomja a többi effektust, s megmarad a következő rész alatt.)

BEB: Fogd!

HEINRICH: Ó!

(Második hangtérben: óriási robbanás.)

(Beb örült kacaja.)

HEINRICH: Elvétettem, Beb.

BEB: *(kacag)* Elvétetted, Heinrich.

HEINRICH: A katonabakancsok egymáshoz koccanása, Beb.

BEB: Igen.

- HEINRICH: A trombitaszó, Beb.
BEB: Igen.
HEINRICH: A koktélparti a győzelem után.
BEB: Igen. *(Felkacag, majd hirtelen.)* Fogd!
(Bombafütyülés. Első hangtérben óriási robbanás. Csend.)
- BEB: Heinrich?
(Óratiktakolás.)
- BEB: *(felbuggyanó nevetéssel)* Heinrich?!
(Óratiktakolás.)
- BEB: *(most már örülten kacagva)* Elkapta...
(Az örült kacaj hirtelen vágással megszűnik. Meztelen láb szalad a homokon. Gondtalan női kacaj. Hullámverés. Férfikacaj. Meztelen láb szalad a homokon.)
(Katonabakancsok hangja, ezúttal sárban.)
- HEINRICH: Amint eltűntek,
hiányukból érzed
messzi tárgyait jelenlétét.
Játszol a *lehetőséggel*,
sorba rakod őket,
gondolatban
kitapintod szögletes-domború
vonalát valahánynak.
Sorszámot adsz mindegyiknek,
hogy megtaláld,
helyére tehesd,
ha visszakerülsz közéjük.

(Gong.)
- ÉVA: Szeretsz?
ÁDÁM: Szeretlek, persze.

ÉVA: Akkor miért nem láthatlak?
 ÁDÁM: Mert láthatatlan vagyok.
 ÉVA: És mikor láthatlak?
 ÁDÁM: Ha majd ismét láthatóvá válok.
 ÉVA: Mikor?
 ÁDÁM: Ha majd ismét láthatóvá válok.
 ÉVA: Mikor?
 ÁDÁM: Ha majd (*robbanás*)
 ismét (*robbanás*)
 láthatóvááááá

(Az utolsó szó visszhangban vibrálva elúszik.)

ÉVA: Válsz?

(Romantikus madárcsicsergés. Patak csobogása. Meztelen láb fut a homokon. Női kacaj.)

I.: *(hirtelen realitással)* Aztán én is hazamentem. Megittam egy dupla feketét, megmosdottam jéghideg vízben — hogy aludni tudjak. Lefeküdtem a hófehér ágyneműbe koromfekete lelkiismeretemmel. Nem jött álom a szememre. Csak színes petárdákat láttam és örökégső karácsonyi csillagszórókat.

(Halkan: A Kék Duna keringő.)

I.: Nem jött álom a szememre. Csak színes petárdákat láttam. Szikrájuk összefolyt a tehén kiontott vérével.

(Futballstadion üdvrivalgása: Gól, lelkesedés stb. kiúszik. Gong.)

ÉVA: Szeretsz?
 ÁDÁM: Szeretlek, persze.

(Éles lövés.)

- BEB: Az én kezem úgy akasztották le a szögről. Kamasz voltam és teljesen otromba, mint ilyenkor illik. Szóval leakasztották a kezemet, és egy rikácsoló hang azt mondta:
- RIKÁCSOLÓ H.: *(parancsolóan)* Ha már úgyis lóbálsz, legyen benne valami, amit majd elhajítasz.
- BEB: Hülye filozófia, nem? És azt mondták akkor: fogd két kezedbe az almát, kotlósként melegesd, s meglátod, vöröses héja mögül kibújik majd egy gyönyörű nő.

(Meztelen láb fut a homokon, női kacaj.)

- Egy gyönyörű nő. Fogairól tejszínhabként fröcskölnék a csillagok. A szeme — azt anyyiszor elmondták nekem — olyan lesz, akár a megfagyott vízesés. Ha kezemmel érintem — mint a ravaszt —, leolvad róla a jég.
- ÉVA: Akkor miért nem láthatlak?
- ÁDÁM: Mert láthatatlan vagyok.
- ÉVA: És mikor láthatlak?
- ÁDÁM: Ha majd ismét láthatóvá válok.
- BEB: És megszorítottam esetlen kezemmel az almát. Gömb alakú volt, és csonka kanóc lógott ki belőle. Éreztem szívdobogását.
- ÁDÁM: Felsikolt, leszalad a dombon. Combján hosszú fűszálak muzsikálnak ciripelő rohanás-zenét, a tóét, a holdét, a szerelemét. Leszalad, tajtékba roppen nyomában a fű; vörös szemmel szalutálnak a megriadt csillagok. Megfordul álmában a folyó.
- HEINRICH: Megfordul álmában a folyó.

(Kiskocsmai mulatószene, hangzavar. Röhögés, pohárcsörgés, elcsukló danolászó hangok.)

- RIKÁCSOLÓ H.: *(az effektus alá mászva)* Csend!

(Az effektus folytatódik, ezért fölötte első hangtérben, hasító erővel.)

CSEND!

(Nagyon rövid motívum Rossi trombitaszólójából — A takarodó.)

RIKÁCSOLÓ H.: *(a távolba vészve, mintha szakadéka zuhan-
na) Cseeeeeeee...*

(Az elvészõ hang után — csakugyan csend.)

II.: Nem tisztelegtek kioldódott cipőpertlivel.
I.: A téhen sem akart bicska alá jönni.
II.: Most nem találok a sapkámát.
I.: A téhen is üvöltött.
II.: Üvöltött?
I.: Üvöltött, nem bögött.

(A már ismert bálterem-effektus. Az effektus eltűnését felriasztott, felröppenő madárraj hangjával keverni — mintha elrepülne.)

I.: Nem jött álom a szememre. Lefeküdtem a hófehér ágyneműbe koromfekete lelkiismeret-
temmel. Arra gondoltam, hogy a szétfröccse-
nő vérre is pernye hull. A pernyére pedig
pernye.

ÉVA: Mikor?

ADÁM: Ha majd ismét láthatóvá válok.

I.: Nem jött álom a szememre. Azzal próbáltam
megnyugtatni magam, hogy a bicska nem az
enyém volt. És a vér sem. Hiszen ott sem
voltam. Hiszen álmodtam az egészet — azért
nem tudok most ismét elaludni.

BEB: Az én kezem úgy akasztották le a szögről.

HEINRICH: A trombitaszó, Beb.

BEB: Igen.

ÉVA: Akkor miért nem láthatlak?

BEB: Igen.
HEINRICH: A trombitaszó.

(Meztelen láb fut a homokon. Női kacaj. Hirtelen zuhany hangja; ezzel egyidejűleg több borizű nevetés. Katonák fürdője. Cikként többször cikázva: magányos női — boldog — nevetés, ellentétéként több katona goromba röbeje. Csend. Hullámverés.)

BEB: A csonka kanóc oly gyámoltalan volt. Parázsra vágyott, mint a reménytelen szerelmek. A csillagok parázsára. A petárdák, a karneválok parázsára. Cigaretára gyűjtöttem. Sosem szerettem a tiltó táblákat. Hogyan is lehet tűzveszélyes egy alma?

*(Bombafütyülés effektusa: le-fel, mint a címnél.)
(A bomba eltávolodik, csend.)
(Visszhangzó W. C.-folyosó. Vízugár visszahangzik egy pissoirban, csatlakozik hozzá még egy.)*

II.: A pokolba vezető út jó szándékkal van kikövezve.
I.: A tóhén üvöltött.
II.: Ki korán kel, aranyat lel.
I.: Aztán én is hazamentem.
II.: Nem mind arany, ami fénylik.
I.: Nem jött álom a szememre.
ÉVA: Akkor miért nem láthatlak?

*(Éles lövés.)
(A bálterem-effektus egy pillanatra.)*

ÁDÁM: Mert láthatatlan vagyok.
RIKÁCSOLÓ H.: Most jobbra!

(Gépfegyversorozat.)

RIKÁCSOLÓ H.: Most balra!

*(Gépfegyversorozat.)
(Csupán elkezdődik a bálterem-effektus.)*

RIKÁCSOLÓ H.: Most HASRA!

(A bálterem-effektus bombasüvítéssé válik, és eltűnik a távolban.)

I.: Aztán én is hazamentem.

ÉVA: Emlékszel, amikor felfelé rohantunk a lépcsőn?

(Ketten rohannak lépcsőn felfelé.)

ÁDÁM: Igen.

ÉVA: Emlékszel, amikor lefelé bukdácsoltunk a lépcsőn?

(Ketten lefelé rohannak bukdácsolva a lépcsőn.)

ÁDÁM: Persze.

BEB: És a két lépcsősor között?

ÉVA: A két lépcsősor között fönt voltunk, egészen fönt.

(Elpattan egy hangszer húrja.)

II.: Üvöltött?

ÁDÁM: A két lépcsősor között látható voltam, mint a mesékben.

ÉVA: Szeretsz?

ÁDÁM: *(nyüszít, állati fájdalommal)*

I.: Üvöltött, nem bögött.

RIKÁCSOLÓ H.: Most HASRA!

(Gépfegyversorozat, csend. Romantikus madárcsicsergés. Csend.)

I.: Megpróbáltam számolni magamban. De bármennyig is számoltam, nem jött álom a szememre. Végül azt játszottam, hogy tekézem és kuglibabákat döntögetek. Arra koncentráltam, hogy ledöntsem mind a kilencet egyszerre. Amikor azt hittem, sikerült, akkor volt a sikítés a lehangosabb. Üvegcserepek hullottak alá a magasból, és belefúródtak álmatlan fejembe. Aztán az emberek megvadultak. Nem tudom, ki bökte először biciskáját a tehénbe.

BEB: *(hirtelen, meg sem várva, hogy elhaljon a végszó)* Fogd!

HEINRICH: Ó!

*(Második hangtérben: óriási robbanás.)
(Beb örült kacaja.)*

HEINRICH: Ó!

(Több zuhany. Katonák goromba kórus-röhögés. Csend. Katonabakancsok a köveken. Csend. Szívdobogás. Meztelen láb fut a homokon. Női boldog, önfelelt kacaj.)

ÁDÁM: Majd ha ismét láthatóvá válok.

ÉVA: A két lépcsősor között...

(Koccintás.)

ÉVA: A vörös borral telt pohárnak más a hangja, mint a fehér borral telt pohárnak.

BEB: A fehér borral telt pohárnak más a hangja, mint a konyakos pohárnak.

ÁDÁM: A két lépcsősor között....

*(Koccintás.)
(Mélyrepülésben elszálló repülőgép erőszakos — beavatkozó — effektusa.)*

- BEB: Megsajnáltam a vergődő kanócot. Cigarettemről tüzet adtam neki. Kiéhezett volt szegény és mohó. Rögtön lángra kapott, s lelkesen vitte tovább a lángot az alma felé.
- HEINRICH: Elvétettem, Beb.
- BEB: *(kacag)* Elvétetted, Heinrich.
- HEINRICH: A katonabakancsok egymáshoz koccanása, Beb.
- BEB: Igen.
- HEINRICH: A trombitaszó, Beb.
- BEB: Igen.
- HEINRICH: A koktélparti a győzelem után.
- BEB: Igen. *(Felkacag, majd hirtelen)* Fogd!
- (Bombafütyülés. Az első hangtéren óriási robbanás.)*
- BEB: Heinrich?
- (Óratiktakolás.)*
- BEB: *(felbuborékoló nevetéssel)* Heinrich?!
- (Óratiktakolás.)*
- BEB: *(vágással)* Ekkor felvillant bennem,
I.: mint az éjszakába mártott bicska, mint a tehén kicsorgó vére:
- BEB: Eldobtam magamtól az almát, akár egy nagy-nagy kézigránátot.
- (A bomba-effektus, de csak felfelé, s fent robban.)*
(Egyhangú fegyvercsörgéssel kísért menetelés.)
(A lenti szöveg a menetelés ritmusára.)
- ÉVA: Ádám?
- ÁDÁM: Éva?
- BEB: Első?
- II.: Heinrich?

HEINRICH: Második?
I.: Beb?
RIKÁCSOLÓ H.: Most HASRA!

(Különböző effektusok rövid ideig, mintha búcsúként megjelenének „a színpadon”: kocsmazaj, bálterem, alacsonyan elhúzó repülő stb. Végül a már ismert asztalcsapkodás, amely egyre gyorsulva dobpergésbe megy át, s hirtelen megszűnik.)

HANG: *(finom, arisztokratikus taps)* Áh, Bráfó!
Bráfó!